NORAKSTS

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A42869009
143/AA43-0165-13/17

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2013.gada 26.februārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente I.Amona, tiesneši S.Liniņa un V.Poķis

rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta pēc *I.G.* (personas kods */personas kods/*), pieteikuma par Valsts policijas Liepājas pilsētas un rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 3.nodaļas priekšnieka vietnieka 2009.gada 15.jūnija lēmuma Nr.026/PB 775331-1 atcelšanu un materiālo zaudējumu atlīdzināšanu, sakarā ar *I.G.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 3.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2009.gada 5.jūnijā Valsts policijas Liepājas pilsētas un rajona policijas pārvaldes (turpmāk arī – atbildētāja) Kārtības policijas biroja 3.nodaļas jaunākais inspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu un lēmumu Nr.PB 775331 (turpmāk – protokollēmums). Tajā konstatēts, ka *I.G.* (turpmāk arī – pieteicējs) 2009.gada 5.jūnijā plkst.20.54 vadīja transportlīdzekli Ford Mondeo, valsts reģistrācijas numurs */reģistrācijas numurs/*, Liepājā pa Klaipēdas ielu, virzienā no pilsētas robežas uz Vaiņodes ielu, ar 1995.gada 16.septembrī Lietuvas Republikā izdotu vadītāja apliecību Nr.*/apliecības numurs/*, kurai bija stājies spēkā izmantošanas aizliegums, tādējādi pārkāpjot Ministru kabineta 2004.gada 29.jūnija noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi" (turpmāk – Ceļu satiksmes noteikumi) 39.5.apakšpunktu. Par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 149.^{4}panta ceturtajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu *I.G.* sodīts ar Ls 30 naudas sodu.

Ar Valsts policijas Liepājas pilsētas un rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 3.nodaļas priekšnieka vietnieka 2009.gada 15.jūnija lēmumu Nr.026/PB 775331-1 (turpmāk – Lēmums) protokollēmums atstāts negrozīts. Lēmumā norādīts, ka vadītāja apliecības, kas izsniegtas Lietuvas Republikā līdz 2000.gada 1.aprīlim, bija derīgas līdz 2005.gada 31.decembrim. *I.G.* Lietuvas Republikas vadītāja apliecība Nr.*/apliecības numurs/* tika izdota 1995.gada 16.septembrī, tāpēc tā bija derīga līdz 2005.gada 31.decembrim.

[2] *I.G.* Lēmumu pārsūdzēja tiesā, pieteikumā norādot, ka transportlīdzekļa vadīšanas aizliegums viņam noteikts, ņemot vērā novecojušu informāciju, kam nav likuma spēka. Pieteicējam Lietuvas Republikā izdoto tiesību termiņš ir pagarināts. Eiropas Savienības valstis pāries uz jauna veida vadītāja apliecībām tikai no 2013.gada. Pieteicējs lūdz uzlikt pienākumu atbildētājai atlīdzināt viņam zaudējumus, kas radās, apmaksājot advokāta pakalpojumus un ceļa izdevumus pieteikuma iesniegšanai.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 3.jūnija spriedumu pieteikums noraidīts daļā par Lēmuma atcelšanu, bet daļā par zaudējumu atlīdzināšanu pieteikums atstāts bez izskatīšanas. Spriedumā norādīts turpmāk minētais.

[3.1] Tiesa citēja LAPK 149.^{4} panta ceturto daļu, Ceļu satiksmes likuma 30.panta otrās daļas 6.punktu un 47.panta pirmo daļu un konstatēja, ka konkrētajā gadījumā pieteicējam ir Lietuvas Republikas – Eiropas Savienības dalībvalsts – izsniegta vadītāja apliecība.

Tiesa citēja Padomes 1991.gada 29.jūlija direktīvas 91/439/EEK par vadītāju apliecībām 1.panta 2.punktu, Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 20.decembra direktīvas 2006/126/EK par vadītāju apliecībām 2.panta 1.punktu un 5.punktu un saskaņā ar Komisijas 2000.gada 21.marta lēmuma 2000/275/EK par dažu kategoriju vadītāja apliecību savstarpējo atbilstību preambulas 2.punktā noteikto secināja, ka minētās normas noteic vispārējo savstarpējas vadītāja apliecības atzīšanas principu. Šis princips ir saistīts ar visu to tiesību pilnīgu atzīšanu, kuras apliecības īpašniekam ir piešķirtas saskaņā ar tajā laikā spēkā esošajiem valsts noteikumiem. Tomēr minētās normas, pirmkārt, neierobežo katras dalībvalsts tiesības noteikt (ierobežot) tās izsniegto vadītāju apliecību derīguma termiņu, otrkārt, nenoteic citu dalībvalstu pienākumu atzīt nederīgas vadītāja apliecības.

[3.2] Konkrētajā gadījumā pieteicējs protokollēmuma sastādīšanas brīdī izmantoja vadītāja apliecību, kuru 1995.gadā izsniegusi Lietuvas Republika. Minētajā vadītāja apliecībā nav norādīts tās derīguma termiņš. Tomēr, kā norāda iestāde, atsaucoties uz Ārlietu ministrijas sniegto informāciju, šīs vadītāja apliecības ir derīgas līdz 2005.gada 31.decembrim. Šāda satura informācija iekļauta arī Komisijas

2008.gada 25.augusta lēmumā 2008/766/EC par vadītāju apliecību kategoriju savstarpējo atbilstību. Proti, minētajā lēmumā norādīts, ka vadītāja apliecībās, kas tika izsniegtas Lietuvā līdz 2000.gada 1.aprīlim (dzeltens apzīmogots, laminēts divpusējas kartes paraugs), nav norādīts derīguma termiņš un ka šī modeļa apliecības ir derīgas līdz 2005.gada 31.decembrim.

Ievērojot minēto, tiesa secināja, ka Lietuvas Republika ir ierobežojusi līdz 2000.gada 1.aprīlim izsniegto vadītāja apliecību derīguma termiņu. Tādējādi 1995.gadā izsniegta vadītāja apliecība bija derīga līdz 2005.gada 31.decembrim. Pēc minētā termiņa šāda vadītāja apliecība nav derīga un līdz ar to nav izmantojama ceļu satiksmē.

[3.3] Pieteicējs norādījis, ka viņam izsniegtās vadītāja apliecības termiņš ir pagarināts un ka Eiropas Savienības dalībvalstis, sākot no 2013.gada, izmantos jauna veida vadītāja apliecības.

Tiesa piekrita, ka Eiropas Savienības dalībvalstīm atbilstoši direktīvai 2006/126/EK ir jāveic visi pasākumi, kas vajadzīgi, lai visiem vadītāja apliecību turētājiem izsniegtu vienota parauga apliecības (preambulas 4.punkts). Tomēr atbilstoši šīs direktīvas 16.panta 2.punktam normatīvie akti, kuri pieņemti, lai transponētu direktīvu, piemērojami no 2013.gada 19.janvāra. Izskatāmajā lietā pārkāpums konstatēts 2009.gada 5.jūnijā. Tādējādi nav pamata atsaukties uz dalībvalstu nacionālajās tiesībās nepārņemtas direktīvas prasībām.

Tiesas ieskatā pieteicējs nepamatoti norāda, ka viņam izsniegtās vadītāja apliecības derīguma termiņš ir pagarināts. Kā izriet no publiski pieejamās informācijas, Lietuvas Republika laika periodā līdz 2000.gada 1.aprīlim, no 2000.gada 1.aprīļa līdz 2002.gada 31.decembrim un no 2003.gada 1.janvāra ir izsniegusi dažāda parauga vadītāja apliecības, no kurām pirmajam minētajam paraugam derīguma termiņš nebija norādīts (bet kuru vēlāk Lietuvas Republika noteica līdz 2005.gada 31.decembrim), bet pārējiem paraugiem šāds derīguma termiņš bija norādīts. Tādējādi Lietuvas Republika ir izmantojusi tiesības noteikt (ierobežot) tās izsniegto vadītāja apliecību derīguma termiņu. Savukārt citai dalībvalstij – konkrētajā gadījumā Latvijas Republikai – ir pienākums atzīt tikai derīgu vadītāja apliecību.

[3.4] No 1968.gada 8.novembra Konvencijas par ceļu satiksmi 41.panta otrajā daļā noteiktā tiesa secināja, ka šīs konvencijas dalībvalstīm ir pienākums savstarpēji atzīt dalībvalstu izsniegtās vadītāja apliecības ar nosacījumu, ka šīs apliecības ir spēkā esošas (derīgas). Konvencija neuzliek pienākumu atzīt tādas apliecības, kas nav spēkā. Tā kā Lietuvas Republika ir ierobežojusi to vadītāja apliecību derīguma termiņu, kas izsniegtas līdz 2000.gada 1.aprīlim, un šādas nacionālās valsts tiesības neierobežo starptautiskās tiesību normas, Konvencija par ceļu satiksmi neuzliek pienākumu Latvijai kā šīs konvencijas dalībvalstij atzīt spēkā neesošas vadītāja apliecības.

[3.5] LAPK 149.[4] panta ceturtās daļas sankcija neparedz iestādei rīcības brīvību soda uzlikšanā. Tātad, konstatējot pārkāpumu, iestādei obligāti jāpiemēro normā paredzētās sekas. Līdz ar to iestādei nebija jāizdara lietderības apsvērumi attiecībā uz piemērojamā soda samērīgumu. Šādus apsvērumus nevar izdarīt arī tiesa.

[3.6] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 92. un 93.pantam, prasot atlīdzinājumu, jāievēro likumā noteiktā ārpustiesas izskatīšanas kārtība. Izņēmums ir gadījums, kad administratīvais akts uzreiz pārsūdzams tiesā vai zaudējumus nodarījusi augstāka iestāde apstrīdēšanas procesā.

Pieteicējs, iesniedzot apstrīdēšanas iesniegumu, nav prasījis atlīdzināt mantiskos zaudējumus. Nav arī konstatējams, ka zaudējumus būtu nodarījusi augstāka iestāde apstrīdēšanas procesā. Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka pieteicējs nav ievērojis likumā noteikto lietas ārpustiesas izskatīšanas kārtību, tādēļ pieteikums daļā par zaudējumu atlīdzinājumu atstājams bez izskatīšanas, pamatojoties uz APL 278.panta 1.punktu.

[4] Par Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 3.jūnija spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību, kurā norāda turpmāk minēto.

[4.1] Lietuvas Republikas valdības 2005.gada 6.jūnija lēmumā Nr.606 „Par pilnvaru piešķiršanu Iekšlietu ministrijai" noteikts, ka vadītāja apliecības, kas izdotas līdz 2005.gada 31.augustam, ir derīgas arī turpmāk. Tātad saskaņā ar šo lēmumu pieteicēja tiesības pārkāpuma konstatēšanas brīdī bija derīgas un tām nevarēja būt noteikts izmantošanas aizliegums. Šī informācija ir pieejama publiski.

[4.2] Tiesa nepamatoti neņēma vērā, ka 2008.gada 25.augusta lēmumā Nr.2008/766/EC, uz ko atsaucās tiesa, Eiropas Komisija 2009.gada 10.septembrī izdarīja grozījumus, svītrojot piezīmi par vadītāja apliecību derīguma termiņu.

[4.3] Tiesa pamatoti secināja, ka Konvencijas par ceļu satiksmi dalībniecēm ir pienākums savstarpēji atzīt dalībvalstu izsniegtās vadītāja apliecības ar nosacījumu, ka šīs apliecības ir spēkā esošas. Taču tiesas rīcībā nebija neviena Lietuvas Republikas izdota dokumenta, kas apstiprinātu atbildētājas secinājumu par pieteicējam noteikto vadītāja tiesību izmantošanas aizliegumu, izņemot novecojušo Ārlietu ministrijas informāciju.

[4.4] Pieteicēja materiālie zaudējumi Ls 46 apmērā radās, pārsūdzot Lēmumu, tātad APL 93.panta trešā daļa ir ievērota.

[5] Atbildētāja paskaidrojumā par apelācijas sūdzību norāda, ka tiesas spriedums ir pamatots.

[6] Saskaņā ar LAPK 289.[21] panta otro daļu apgabaltiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota, pārsūdzētais Lēmums atstājams negrozīts, negrozīts atstājams arī tiesas spriedums daļā par pieteikuma atstāšanu bez izskatīšanas.

[8] Saskaņā ar LAPK 289.[22]panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa taisa nolēmumu administratīvā pārkāpuma lietā atbilstoši šā kodeksa divdesmit trešās „a" nodaļas prasībām. LAPK 289.[13]panta trešā daļa paredz, ja tiesnesis, izskatot sūdzību, atzīst, ka iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par sūdzību pieņemtā nolēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

LAPK 289.[15] panta astotā daļa noteic, ja tiesnesis, izskatot blakus sūdzību, atzīst, ka pirmās instances tiesas lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par blakus sūdzību pieņemtā lēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas pirmās instances tiesas vai tiesneša nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

Administratīvā apgabaltiesa, izvērtējot Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 18.maija sprieduma motivāciju, atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi un vispusīgi izvērtējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus. Līdz ar to apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā ietvertajam pamatojumam gan attiecībā uz prasījumu par Lēmuma atcelšanu, gan attiecībā uz prasījumu par zaudējumu atlīdzināšanu, un atkārtoti tos pašus apsvērumus nenorāda.

[9] *I.G.* apelācijas sūdzībā atsaucas uz Lietuvas Republikas valdības 2005.gada 6.jūnija lēmumu Nr.606 „Par pilnvaru piešķiršanu Iekšlietu ministrijai" un Eiropas Komisijas 2009.gada 10.septembrī veiktajiem labojumiem Eiropas Komisijas 2008.gada 25.augusta lēmumā Nr.2008/766/EC. *I.G.* norāda, ka šie dokumenti ir publiski pieejami. Pārbaudot šo *I.G.* norādīto informāciju, Administratīvā apgabaltiesa konstatēja, ka ne Eiropas Savienības normatīvo aktu datu bāzē www.eur-lex.europa.eu, ne Lietuvas parlamenta interneta mājas lapā *I.G.* norādītie normatīvie akti nav atrodami. Arī pēc tiesas pieprasījuma pieteicējs tiesai šādus normatīvos aktus nav iesniedzis, pieteicējs nav arī paskaidrojis, kāpēc nav sniegta atbilde uz tiesas pieprasījumu. Līdz ar to apgabaltiesa secina, ka pieteicēja apgalvojumi par normatīvo aktu izmaiņām nav pamatoti.

[10] Pieteicējs norāda, ka materiālie zaudējumi viņam radās sakarā ar pieteikuma iesniegšanu tiesā, bet pieteicējs par to tiesai nav iesniedzis nekādus pierādījumus. Līdz ar to apgabaltiesai nav pamata atzīt par nepareiziem pirmās instances tiesas secinājumus par lietas ārpustiesas izskatīšanas kārtības neievērošanu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12] panta otrās daļas 1.punktu, 289.[15]panta septīto daļu, 289.[22]panta pirmo un otro daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

atstāt negrozītu Valsts policijas Liepājas pilsētas un rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 3.nodaļas priekšnieka vietnieka 2009.gada 15.jūnija lēmumu Nr.026/PB775331-1 (administratīvā pārkāpuma protokols un lēmums Nr.PB 775331), bet *I.G.* apelācijas sūdzību noraidīt.

Atstāt negrozītu Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 3.jūnija spriedumu daļā, kurā atstāts bez izskatīšanas *I.G.* pieteikums par zaudējumu atlīdzinājumu.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesnese referente	*(paraksts)*	I.Amona
Tiesneši	*(paraksts)*	S.Liniņa
	(paraksts)	V.Poķis

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese I.Amona
Rīgā 2013.gada 26.februārī